

dagens virkelighed derhjemme. Rigsfællesskabet visner derimod langsomt, men sikkert i disse år, og det er med en hast, som ingen af os og ingen af vore folk ønsker. Troen på rigsfællesskabet som en fremtidsikkert samfundsmodel er stærkt dalende i disse år. Selvstyreordningerne og de justeringer, der nu foretages, ser vi kun som vadesten på vejen mod reel selvstændighed.

Enhver, der tror anderledes, er ude af trit med den nordatlantiske virkelighed. Udviklingen går kun i en retning, og det, der blomstrer i Nordatlanten for tiden, er ikke rigsfællesskabet, men derimod de selvstændighedsbevægelser, der efterhånden kendetegner ganske store dele af det politiske billede.

For virkeligheden i dag er, at vi med overvældende sandsynlighed befinder os ganske nært et næsten uoverskueligt gennembrud inden for udvindingen af naturressourcer i både Grønland og på Færøerne; et gennembrud, der inden for det næste årti kan ændre både det økonomiske billede og den fortsatte sammenhængskraft mellem vores lande fuldstændigt og for altid.

Aktiviteterne inden for mineralområdet i Grønland er allerede i fuld gang, og der tegner sig store, nye gennembrud på dette område i de næste år. Fund af olieressourcer og gasfelter, der kan få både de danske og norske til at blegne, tegner sig med stadig større sandsynlighed i vores områder.

Måske er der nogle her, der gerne vil gøre det til de berømte ti fugle på taget, men at den ene i hvert fald snart sætter sig i hånden, er vist ikke længere til at komme udenom.

Kl. 20.25

Hvad sker der så med det såkaldte rigsfællesskab, hvis vi ikke har forberedt os på den situation? Diskussionen om de rigdomme, der kan opstå fra mineralressourcerne og fra olie og gas i vores områder, er allerede i gang mellem vores politikere og vores folk og netop i gang på en dårlig måde, der bestemt ikke kan kaldes en måde, der giver blomstrende udvikling af rigsfællesskabet.

Denne regering har som et af sine varemærker at sætte sig store og ambitiøse mål for Danmarks udvikling i den nærmeste fremtid. Hvorfor ikke sætte sig lige så store mål for Grønlands og Færøernes fremtid? Hvorfor ikke sætte sig det mål at skabe den mest moderne og fremtidssikrede udvikling for Grønland og Færøerne som selvstændige stater i et frit samarbejde med

Danmark i løbet af de næste 10-15 år – og dermed gøre Danmark en tjeneste samtidig?

Hvordan tror statsministeren de to ledere af regeringerne i Grønland og på Færøerne ville reagere, hvis han på næste rigsmøde fremsatte denne målsætning som den danske regerings initiativ? Er der virkelig en eneste her i salen, der tror, de ville sige nej tak? Hvis ikke, hvad er det så, der holder os tilbage? Hvorfor vente til, at de kommende ressourcefund med uhyggelig sikkerhed vil medføre ufred og disharmoni imellem os, fordi systemet ikke er blevet indrettet til den nye situation i tide?

Jeg har tidligere peget på, at der allerede findes en internationalt anerkendt løsning, der er som skabt, ja, som skræddersyet til den fremtid sammen med Danmark, som vi ønsker. Den hedder free association. Jeg vil på det kraftigste opfordre både regeringen og Folketingets medlemmer til at sænke paraderne og begynde at studere denne ordning nøje. Jeg er nemlig sikker på, at denne ordning også er som skabt til den fremtid med Grønland, det danske folk i virkeligheden ønsker.

Det er alt for ofte, som om der glider en slags historisk tåge ned for øjnene af alt for mange danske politikere, når de vender blikket mod Grønland og Færøerne. Og selv om vi har nået det ganske formidable skridt, at vi nu fra dansk side endelig anerkendes som folk i henhold til Folkeretten, så behandles vi ikke som sådan, når realiteterne rammer. Vi bliver stadig behandlet som mindretal inden for den danske stats rammer, og det holder ganske enkelt ikke længere.

Lad mig slutte med at dele mit syn med de tilstedeværende på, hvordan de penge, som vil komme fra mineralerne og olien i Grønland, bør bruges.

Hvad angår mineraludviklingen, er det en branche med store miljømæssige risici, der alene rammer os hjemme i Grønland. Derfor bør overskuddene fra disse aktiviteter alene tilgå vores samfund, dels som kompensation for det, og dels fordi det er nødvendigt for at sikre den erhvervsudvikling, vi alle er enige om skal ske i landet.

Hvad angår indtægterne, der måtte komme fra olie og gas, bør disse samles i en grønlandsk oliefond efter norsk model. Hvis der pludselig kommer indtægter i de størrelser, vi kender fra andre olie- og gasproducerende lande, kan det i sig selv være en trussel mod vores lands økonomiske fremtid.